

Project 'Ongedocumenteerde kinderen'

Februari 2020

Gemiste kansen als kind hebben levenslange gevolgen¹. Leergeld wil daarom kinderen van 4 tot 18 jaar uit gezinnen met een smalle beurs meer kansen geven om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen en om samen met andere kinderen mee te kunnen doen in vrije tijd en vooral op school.

Eén op de negen kinderen

In Nederland groeien 378.000 kinderen in armoede op (één op 9 kinderen)¹. Hoewel er voorzieningen zijn om die kinderen te helpen, wordt hiermee nog niet de helft van hen bereikt. Vooral als zij daardoor kansen missen op school, lopen zij een groot risico voor hun toekomst. Leergeld² helpt deze gezinnen door persoonlijke benadering, omdat onze vrijwilligers hen opzoeken.

Het effect van armoede op een kind

Kinderen uit minima gezinnen lopen grotere risico's dan een gemiddeld kind¹: slechtere schoolprestaties, voortijdig schoolverlaten, meer gezins- en gedragsproblemen, meer armoede in volwassenheid en bij eigen kinderen, en in relatie met ongezond gedrag een gemiddeld 6 jaar lagere levensverwachting.

Onderzoek heeft verder laten zien dat armoede leidt tot een daling van het IQ met 11 – 13 punten

Armoede bij kinderen in Amsterdam

- Amsterdam telt ruim 27.000 kinderen, die in armoede leven (23% van de kinderen 5 t/m 18 jaar)³,
- waarvan maar liefst 73% met een niet-westerse achtergrond,
- 71% van hen krijgt van de gemeente een scholierenvergoeding en 65% heeft een stadspas, die onder meer toegang geeft tot sportclubs en deelname aan muziek, toneel e.d.
- Maar er is een grote groep gezinnen met een smalle beurs die geen stadspas heeft: kinderen van werkende armen, mensen met schulden of veel medische kosten of ongedocumenteerden.
- Soms hebben gezinnen recht op een stadspas, maar vragen zij dat niet (uit schaamte, trots, laaggeletterden).
- En als gezinnen al gebruik maken van de stadspas of de scholierenvergoeding, is die vaak niet genoeg om mee te kunnen op een buitenlands schoolreis én voor bijles, een fiets én een laptop.

Al met al schat Leergeld Amsterdam dat het om zo'n 10.000 kinderen gaat, die geen of onvoldoende gebruik kunnen maken van bestaande kindvoorzieningen. Daar richt Leergeld Amsterdam zich op.

Project 'Ongedocumenteerde kinderen'⁴

Kinderen van ongedocumenteerden mogen er niet zijn en toch zijn ze er. Gelukkig mogen ze wel naar school. Hun ouder(s) werken meestal wel, maar verdienen als ongedocumenteerden meestal heel weinig. Ze kunnen zich immers niet beroepen op een bepaalde rechtspositie en ze hebben geen toegang tot gemeentelijke armoedevoorzieningen. Geld voor een schoolreis, boeken, bijles en andere leermiddelen is er vaak niet. Wat men ook vindt van deze ouders, die onder de radar leven, hun kinderen hebben daar niet voor gekozen. Door hun ongedocumenteerde status staan deze kinderen niet geregistreerd, wat extra inspanning vraagt om hen te bereiken. Een aantal wisselen regelmatig van adres en veel willen ook niet dat Leergeld op huisbezoek komt. Om toch contact te krijgen zijn er vertrouwenspersonen nodig die als intermediair voor deze gezinnen optreden. Informele netwerken organiseren in een aantal gevallen ook bijles en bijspijker-cursussen voor deze kinderen om hun taalvaardigheid te verbeteren. Leergeld neemt daarbij de leermiddelen voor haar rekening. Het project moet niet alleen zorgen dat deze gezinnen gevonden worden en steun krijgen, maar ook kennis opleveren hoe dat de komende jaren verbeterd kan worden.

De Leergeld-aanpak werkt

- De werkzaamheid van de Leergeld-formule is zichtbaar in het Rapport van de Hogeschool Amsterdam⁵ en het rapport van het Instituut voor Publieke Waarden van de Vrije Universiteit⁶.
- De Leergeld-formule bevordert kansgelijkheid en bestrijdt segregatie. Zie SER¹ of de Kinderombudsman⁵. Leergeld Amsterdam⁷ heeft van september 2017 t/m december 2019 zo'n 2200 kinderen steun in natura geboden. Leergeld verwees ook 800 kinderen voor steun naar de scholierenvergoeding van de gemeente, Jeugdfonds Sport, Jongerecultuurfonds en fonds SINA en 600 gezinnen naar maatschappelijke werk, schuldhulp, jeugdhulp e.d.

"Mijn zoon is blij met de hulp die hij krijgt bij zijn huiswerk. Hij doet het beter op school en heeft ook minder concentratieproblemen merk ik. Hij gaat als hij thuis komt direct aan zijn huiswerk, dat vind ik mooi om te zien."

¹ Sociaal Economische Raad, maart 2017, <https://www.ser.nl/nl/publicaties/opgroeien-zonder-armoede>

² Er zijn 107 stichtingen Leergeld in 267 gemeenten, die hun werkwijze aanpassen aan de lokale situatie. Leergeld A'dam functioneert sinds 1-9-2017.

³ Armoedemonitor gemeente Amsterdam, november 2018, blz. 30 en 36

⁴ Andere projecten: 'Kinderen van werkende armen', 'Schoolreizen 50-50 met school' 'Meer kansen door bijles', 'Meedoen met een fiets' en 'Laptops'.
⁵ <http://leergeldamsterdam.nl/wp-content/uploads/2019/09/190925-onderzoeksrapport-capita-selecta.pdf> Daaruit komt het citaat in het kader.

⁶ <https://www.leergeld.nl/dit-is-leergeld/effectiviteit/>, <https://www.dekinderombudsman.nl/ul/cms/fck-uploaded/2017.12.05RapportAllekinderenkansrijk.pdf>

⁷ Krelis Louwenstraat 1-D03, 1055 KA Amsterdam, 020-7749025, KvK nr. 67210783, Bank NL36 RABO 0315 1428 04,